

✕ خارج از مرز

Ⓣ نوجوان ایرانی در عملیات بیت المقدس. بعضی‌ها از این تصاویر کمک می‌گرفتند تا بگویند ایرانی‌ها کودکان را به میدان جنگ آورده‌اند.

بسیاری از نیروهای داوطلب ایرانی سن و سالشان کم بود و با همان باورهای مذهبی به جبهه آمده بودند. ۱۶ فروردین ۱۳۶۱ یک سخنگوی ارتش ایران به خبرنگار اسوشیتد پرس می‌گفت همین بچه‌های کم سن و سال توانسته‌اند این عراقی‌های تنومند را اسیر کنند. برخی صحنه‌ها از این اسیران در کنار نوجوانانی که آن‌ها را به اسارت گرفته بودند، تصاویر ماندگاری شد که در برخی رسانه‌ها نیز به نمایش درآمد.

در گزارش آمده بود که ارتش ایران به خبرنگاری‌های غربی اجازه داده از خطوط مقدم بازدید کنند به شرطی که نام سخنگویان ارتش در گزارش‌ها ذکر نشود؛ «پسر سیزده‌ساله‌ای که به خبرنگاران معرفی شد مسلسلی آمریکایی داشت و سخنگوی ارتش می‌گفت به حمله‌ی اخیر ایران که مهاجمان عراقی را ۳۹ کیلومتر عقب رانده، کمک کرده است.» استفاده از نوجوانان در جنگ همواره مورد انتقاد ناظران بود و ابزار پروپاگاندا برای ارتش عراق. خبرنگار از سخنگویی که در کنارش بود پرسید: «آیا می‌شود استفاده از کودکان را نشانه‌ی استیصال ایران دانست؟» او پاسخ داد: «در ایران، همه سرباز اسلام‌اند.»

نوجوانانی که در مرزها مشغول جنگیدن با عراق بودند، عمدتاً از اعضای بسیج بودند که توسط سپاه پاسداران یا ارتش، در مدت کوتاهی تعلیم دیده و عازم خطوط مقدم می‌شدند. اسوشیتد پرس نوشته بود که خبرنگارش در جبهه جوانان زیادی را دیده اما «به نظر نمی‌رسید سن هیچ‌یک از این رزمندگان از حدود پانزده سال کم‌تر باشد.»

Ⓣ تصویری از جبهه‌ی عراق. تصویر صدام همه‌جا بود از شهر تا جبهه. به تعبیر پیر رازو این تصاویر به مخاطب القا می‌کرد که صدام آن‌ها را می‌بیند.

بودند... خیلی از عراقی‌ها بازگرداندن این دو شهر را یک وظیفه‌ی معنوی می‌دانستند، چون این دو شهر همواره نمادی از عراق بودند. این توضیحات او به هیچ وجه دقیق نیست و این دو شهر از سال‌های دور و پیش از استقلال عراق از شهرهای ایران بودند و نام اروندرود در شاهنامه‌ی فردوسی نیز آمده است اما عراقی‌ها علاقه دارند آن را شط‌العرب بنامند.

Ⓣ یکی از میدان‌های مین در جنگ ایران و عراق. چگونگی عبور از این میدان‌های مین هنوز مساله‌ای چالشی است.

